

ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Довгоочікуване реформування вищої освіти, що нарешті розпочалося в 2015 р., підняло на поверхню багато питань, які стосуються не лише університетів, але й середніх шкіл, дитячих садків, професійних училищ, менеджменту освіти в цілому, виховання і забезпечення державою освітньої функції. Їх обговоренню присвячено цей розділ книги, який містить виступи учасників круглого столу «**Освіта як інструмент модернізації суспільства**», який відбувся 26 листопада 2014 р. Для пошуку відповідей на найгостріші питання сучасної української освіти до участі в заході у ролі експертів і диспутантів були запрошені випускники програм академічних обмінів США та інших країн, фахівці, які можуть запропонувати як високий рівень теоретичного осмислення, так і знання практичних механізмів утілення педагогічних ідей.

Питання, порушені у виступах експертів, вирізнялись актуальністю, гостротою і розмаїттям. **Михайло Загірняк** виклав результати дослідження ефективності системи ЗНО. **Роман Базилевич** порушив питання про те, які західні стандарти варто переймати. **Лариса Засксіна** замислилась над питанням, чи стала автономія університету справжнім здобутком реформ. **Ярослав Шрамко** навів приклади кращих університетів, з яких треба брати приклад, розробляючи стратегію модернізації вищої освіти. Спробою гармонізувати відносини між бізнесом, освітою і наукою переймалася **Іванна Бакушевич**. Про систему роботи з талановитою молоддю розмірковувала **Любов Півнева**. **Ігор Олексів** запропонував додати в систему української аспірантури й докторантури чинники, що сприятимуть зростанню конкуренції університетів. Концептуальні основи професійної підготовки вчителів США проаналізувала **Світлана Шандрук**. Чимало корисної інформації про систему акредитації вищих навчальних закладів США подала **Олена Панич**. **Наталія Шаркова** дослідила роль інформаційно-комунікативних технологій при організації самостійної навчальної діяльності студентів у контексті нових освітніх стандартів. **Тетяна Ярошенко** обґрунтувала застосування теорії Cynefin Д. Сноудена для

аналізу управління знаннями, організаційного навчання, а також для вдосконалення моделі університету в цілому.

Диспутантами на круглому столі виступила плеяда науковців, які поглибили осмислення порушених експертами проблеми. Своїми роздумами поділилась **Елеонора Носенко**, яка наголосила на потребі запровадження особистісно орієнтованих вимірів якості освіти, оскільки тільки вони спроможні дати адекватні відповіді на сучасні цивілізаційні виклики. Про необхідність враховувати антропологічні чинники культурного та освітнього простору говорив **Олександр Голозубов**. **Людмила Байсара** вела мову про зміни освітньої парадигми під впливом сучасних інформаційних технологій. **Олена Єршова** ще раз повернулась до проблеми університетської автономії в Україні, розглянувши її в контексті пошуку балансу між інтересами та стандартами. **Олена Галета** запропонувала розглядати університет як простір дії, який чинить активний опір і в той же час надає суспільству точку опори. **Олена Максимець** підкреслила потребу адаптування навчальної та наукової роботи університетів до потреб промисловості. **Олександра Кравець** виступила з низкою рекомендацій щодо того, як зробити ефективною наукову діяльність в Україні. **Зарема Сейдаметова** звернула увагу на значення міжнародних університетських консорціумів як засобу активізації інформаційних технологій в навчанні й дослідженні. **Світлана Кузьміна** розповіла про значення програми імені Фулбрайта для поліпшення освіти у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського. Завершив виступи диспутантів **Роман Крицберг**, який проаналізував специфіку діяльності комерційних вищих навчальних закладів в Україні.

Таким чином, результатом роботи круглого столу став широкий набір конкретних рекомендацій, практичне втілення яких має спричинити системні зміни в освіті, що, своєю чергою, стимулюватиме модернізацію суспільства в цілому. І хоча часом точки зору авторів, запрошених до участі в роботі круглого столу, не звучать в унісон і подекуди навіть конфліктують між собою, доробок кожного автора є безумовним внеском у розроблення оновленої моделі української освіти.

Олександр Пронкевич,

доктор філологічних наук, професор,
директор Інституту філології

Чорноморського державного університету ім. Петра Могили

Fulbright Scholar Program, 2003–2004,
University of Wisconsin, модератор круглого столу